

Rahapesu Andmebüroo tagasiside finantseerimisasutustele

Sektori riskipilt

2025. aastal avaldatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise riikliku riskihinnangu (edaspidi NRA) kohaselt on finantssektoris **finantseerimisasutused rahapesuohtudele haavatavamad kui krediidasutused**, sest valdavalt rakendavad finantseerimisasutustest turuosalise rahapesu ja terrorismi rahastamist tõkestavaid meetmeid nõrgemini kui pangad. Siiski **jäävad finantseerimisasutused Eesti finantssektori koguriski kujundamisel vähekaalukaks**, sest kogu pangandusgruppidevälise Eesti finantssektori teenuste maht jääb tugevalt alla krediidasutuste vahendatavate finantsteenuste mahule. Terrorismi rahastamise riski vaatest on peamine oht Eesti makseasutuste, sh piiriüleste makseteenuste pakkujate ja finantseerimisasutuste kasutamine (sularahas) vahendite saatmiseks kõrgema terrorismi rahastamise riski tasemega riikidesse.

Tabel 1. Riiklik rahapesu riskihinnang finantseerimisasutuste alamsektorite lõikes

Finantseerimisasutuste alamsektorid	Rahapesu oht	Haavatavus	Jääkrisk
Makse- ja e-raha asutused	keskmisest kõrgem	keskmine	keskmine
Krediidiandjad ja -vahendajad	keskmine	keskmine	keskmine
Investeeringühingud	keskmine	keskmine	keskmine
Fondivalitsejad	keskmine	keskmisest kõrgem	keskmisest kõrgem
Hoiu-laenuühistud	keskmine	keskmine	keskmine
Valuutavahetajad	keskmine	keskmisest madalam	keskmine
Elukindlustusseltsid	madal	madal	madal

- NRA järgi on **makse- ja e-raha teenuste rahapesu ohu tase keskmisest kõrgem, haavatavuse tase keskmine**¹. Siinsete makseteenuse osutajate sularahateenuste osatähtsus teenuste portfellis on üha väiksemaks jäänud, sellega seoses jätkub NRA-s täheldatud **sularahaga seotud rahapesuriski vähenemistrend kohalike teenusepakkujate seas**. Rahasiirdeteenuses domineerivad välismaised ettevõtted. Samal ajal jätkab Eesti teenusepakkujate teenuste seas **kaarditehingute käive ja osatähtsus kiiret tõusu**.²
- Aastaga on saagenud siinsete makseasutuste klientide esinemine RAB-i teabes**. Iseäranis mõjutab sektori riskitaset makseteenuste **mitteresidentidest klientuuri ja Eesti-väliste tehingute mahu jätkuv kasv**, erinevate kõrge riskiga **kaarditoodete** (sh nn White Label kaardiprogrammid, krüptokaardid) pakkumine ja partnerlus krüptoettevõtetega. Rahapesuriski võib tõsta ka asjaolu, et üks makseteenuseid pakkuv turuosaline jätkab

¹ Rahandusministeerium (2025), Eesti riikliku riskihinnangu aruanne rahapesu tõkestamise valdkonnas 2020–2024: lk 13 ja 39 (https://www.fin.ee/sites/default/files/documents/2025-10/NRA%202025%20RP%20raport_01.10.pdf)

² Finantsinspeksioon, Statistikeskond, [1. Makseasutuste maksetehingud maksetehingute viielse lõikes, v.a MERAS-i § 11 alusel tegutsevad makseasutused](#)

- tegevust, olles vaidlustanud kohtus Finantsinspektsiooni (edaspidi FI) tehtud tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse.
- Vastavalt NRA tulemustele on keskmisel tasemel nii krediituruosalistega seotud rahapesu ohutase kui ka selle alamsektori haavatavus.** Kohalike krediituruosaliste kliendid leiavad mainimist RAB-ile saadetud riigisisises teabes, eeskätt pettustega, aga ka muude kahtlaste tehinguskeemidega seoses (nt arvatavad fiktiivsed laenud, osalemine maksupettuse skeemides). See puudutab ühtmoodi nii FI kui RAB-i järelevalvesubjekte. Seevastu RAB-i välisteave seondub harva siinsete krediituruosalistega. RAB-i järelevalveüksus on täheldanud, et osa ärikliente teenindavaid laenu- ja liisinguandjaid ei pööra vajalikku tähelepanu tehingutes kasutatud vara päritolule, sh rahapesu ohumärkidega olukordadele, kus laen tagastatakse ennetähtaegselt või kolmanda isiku, mitte kliendi enda poolt.
 - Investeermisturuosaliste seas on NRA hinnangu kohaselt fondivalitsejad (v.a pensionifondide valitsejad) keskmisest kõrgema haavatavusega turuosalised,** kelle kaalukus on teistest finantseerimisasutustest suurem, rahapesu-alane teadlikkus ja rakendatavad tõkestamismeetmed samas nõrgapoolsed ja alamsektori järelevalvekorraldus vajaks tõhustamist. NRA-s hinnati ka selle alamsektori rahapesu ohutase keskmiseks. Alamsektori vähese teatamisaktiivsuse ja aktuaalse teenusestatistika puudumise tõttu on RAB-il endiselt keeruline fondivalitsejatega seotud rahapesuohte jooksvalt hinnata. Väikefondivalitsejate valitsetavate alternatiivfondide varade maht on aastaga jätkanud NRA-s täheldatud kasvutrendi.
 - NRA kohaselt on investeerimisühingud investeerimisturuosaliste seas väiksema rahapesu-alase haavatavusega kui fondivalitsejad.** RAB-i teabes esinevad nende teenusepakujate kliendid suhteliselt harva ning suuremate turuosaliste teatamisaktiivsus on mõne aastaga oluliselt tõusnud. Samas jätkab üksikute turul domineerivate Eesti investeerimisühingute piiriüleste teenuste maht ja välismaine klientuur kiiret kasvu.
 - Vastavalt NRA tulemustele püsib kindlustussektori rahapesuriski tase madalana.**
 - Muid finantseerimisasutusi puudutavatest riskisuundumustest** väärivad mainimist **valuutavahetusteenuses suurte sularahatehingute tehingumahu jätkuv kasv ning hoiu-laenuühistute juhtimisprobleemid**, mis on toonud kaasa võimaliku finantskuritegevuse uurimisi ning tugevama järelevalve ja karmimate nõuete kehtestamise sellele alamsektorile.
 - NRA tulemuste kohaselt on finantseerimisasutuste seast terrorismi rahastamise ohtudele keskmiselt haavatavad makseasutused (sh piiriülesed makseteenused: rahasiirde teenuse pakujad ja e-raha asutused), ning valuutavahetajad.** Nende teenuste jääkriski tase on keskmine. Valuutavahetusteenuse haavatavust tõstab asjaolu, et alla 1000-euroste tehingute korral ei pea kliendi isikut tuvastama. Ühisrahastusteenuste ohutase on NRA kohaselt Eestis madal ja haavatavus keskmisest madalam. Ülejäänud finantseerimisasutuste puhul ei tuvastatud NRA käigus olulisi terrorismi rahastamise riske.³
 - Nii Eestist lähtuva kui ka välise terrorismi rahastamise ohu tase on keskmine.** Oluline oht on heategevuse sildi all toimuvad rahakogumiskampaaniad välisriikide jaoks, eriti Gaza ja Venemaaga seotud terroristlike organisatsioonide toetamiseks. ISIS-K aktiveerumine Kesk-Aasias mõjutab rahasiirde teenusepakujate (sh piiriülesed makseteenuse osutajad ja nende makseagendid) ohutaset tulenevalt Kesk-Aasia päritolu tööliste sularahasiiretest Eestist kodumaale. Makseasutusi võidakse kasutada pikemas tehinguahelas, näiteks rahasiire koos virtuaalvääringute kasutamisega, mis omakorda raskendab terrorismi rahastamise tuvastamist.
 - NRA kohaselt on sihipärase finantssanktsiooni rikkumise või kohaldamata jätmise ohutase Eestis madal. Seevastu **sihipärasest finantssanktsioonist kõrvalehoidmise ohu**

³ Rahandusministeerium (2025), Eesti riikliku riskihinnangu aruanne terrorismi rahastamise valdkonnas 2020–2024: lk 9, 11, 20, 31-32 ([NRA 2025 TR raport_25.09.pdf](#))

tase on keskmine, ohutaset tõstab Venemaa naabus ja selle riigi tihe koostöö Iraani ja Põhja-Koreaga. Haavatavus ja jääkriski tase on mõlemal puhul Eestis madal.⁴

Finantseerimisasutustest turuosalised ja nende teatamisaktiivsus

12. Finantseerimisasutustest RahaPTS-i kohustatud isikute koguarv (**403 turuosalist**, kellest mõned osutavad mitut finantsteenust) püsis 2025. aastal sarnasena aasta varasemaga (tabel 2).

Tabel 2. Finantseerimisasutuste sektori turuosaliste arv 01.01.2025–01.01.2026

Alamsektor	Teenusepakkujate arv* seisuga:		
	01.01.2025	01.01.2026	Muutus
Laenuteenused	156	193	+37
Tarbijakrediit (FI järelevalvesubjektid)	50	48	-2
Laenu-, liisingu- ja garantiiteenused äriklientidele (RAB järelevalvesubjektid)	108	145	+37
Investeermisteenused	98 (101**)	93 (104**)	-5
Investeermisühingud ja fondivalitsejad (FI järelevalvesubjektid)	26	27	1
FI tegevusloata väikefondivalitsejad (RAB järelevalvesubjektid)	60 (75**)	66 (77**)	6
Makseteenused, sh rahasiire	19 (69**)	17 (67**)	-2
Makse- ja e-raha asutused (FI järelevalvesubjektid)	19	17	-2
Makseagendid**	50	50	0
Valutavahetus	24	21	-3
Elukindlustus	5	5	0
Muud finantseerimisasutused, sh hoiu-laenuühistud	82	69	-13
Kokku	416 (480**)	403 (463**)	-13

* Unikaalsete ettevõtjate arv teenusevaldkondade põhiselt loendatuna.

** Sulgudes on märgitud unikaalsete turuosaliste koguarv, arvestades ka FI või RAB-i tegevusluba mitteomavaid ettevõtjaid, sh piiriüleste teenusepakkujate makseagente.

13. Järelevalveasutused FI ja RAB jätkasid pingutusi turu korrastamisel ning mitmed finantsteenusepakkujad lõpetasid tegevuse senisel ärisuunal. Selle tulemusena vähenes FI tegevusloaga turuosaliste arv nii makse- kui krediitteenuste vallas. RAB-i järelevalve all olevate muid finantsteenuseid osutavate turuosaliste arv jätkas varasemate aastate kahanemissuundumust, sh jäi aastaga taas vähemaks valutavahetusteenuse osutajatest ja hoiu-laenuühistutest finantsturuosalisi.
14. Seevastu täienes oluliselt RAB-i järelevalve all olevate krediituruosaliste ring ja nii FI kui RAB-i tegevusloaga investeerimisturuosaliste üldarv kasvas fondivalitsejate lisandumise tõttu (tabel 1). Aastaga vähenes turu korrastamise tõttu jõudsalt selliste väikefondivalitsejate arv, kel oli vaadeldud perioodil FI registreering, kuid kes ei olnud taotlenud neile tegutsemiseks kohustuslikku RAB-i tegevusluba.
15. Juhime tähelepanu, et tabelis 1 ei ole finantseerimisasutustena arvestatud 2025. aastal krediidiinkasso teenusepakkujaid, kes küll 2025. aastast on finantsjärelevalve all, kuid kelle staatus RahaPTS-i kohustatud subjektina ei ole ühemõtteliselt selge. Nagu varasemates tagasisidearuannetes, on aga siingi tinglikult turuosalistena arvestatud piiriüleste makse-

⁴ Rahandusministeerium (2025), Eesti riikliku riskihinnangu aruanne massihävitusrelvade leviku rahastamise valdkonnas 2020–2024: lk 4 (https://www.fin.ee/sites/default/files/documents/2025-10/NRA%202025%20MHR%20raport_27.09.pdf)

ja e-raha teenuste pakkujate makseagente. Välismaiste teenusepakkujate makseagentide üldarv on jäänud samaks kui 2024. aastal, kuid nende seas on vähenenud piiriüleste e-raha asutuste agentide arv (36-lt 31-le) ja kasvanud piiriüleste makseasutuste agentide arv (9-lt 14-le). RAB-ile saadavad endiselt teateid ka mõned välisriikides registreeritud piiriülesed teenusepakkujad, eeskätt kaks piiriülest rahasiirdeettevõtet. Selliste „kvaasi-turuosaliste“ teateid on siinses sektoritagasisides arvesse võetud, kuid tabelis 1 need ettevõtjad ei kajastu, sest rangelt võttes ei ole tegu siinsete turuosalistega.

Ülevaade 2025. aasta teadetest

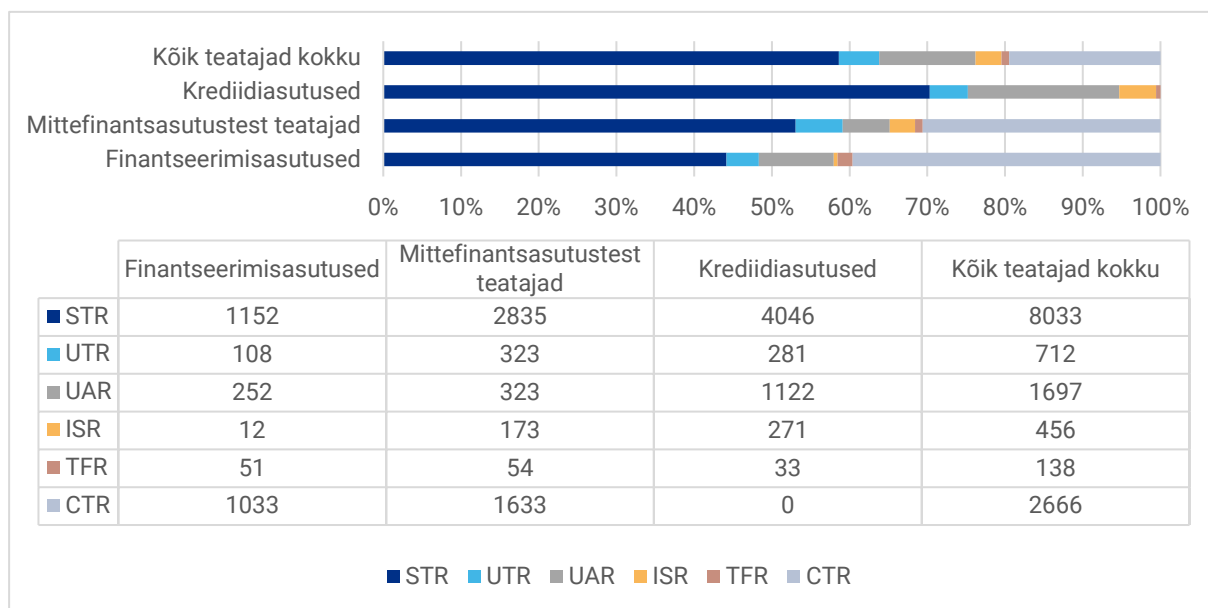
16. **Finantseerimisasutused esitasid 2608 teadet, teadete üldarv kasvas aastaga 33%** (2024: 1965 teadet).
17. **Sektori osatähtsus RAB-ile teatajate seas on aastaga tõusnud**, moodustades ligi viiendiku kõigist RAB-ile esitatud teadetest (**19%**, vt tabel 3; 2023. aastal 14%).
18. Finantseerimisasutuste **kahtluspõhiste teadete** (STR, UAR ja UTR, ISR ja TFR) osatähtsus kõigi teadete arvust tõusis aastaga **60%**-ni, aasta varem oli see 53%.

Tabel 3. 2024. a RAB-ile saadetud teadete jagunemine teatajagruppide lõikes

Teatajagrupp	Kokku	Kokku (%)	RP	RP (%)	TFR	TFR (%)	ISR	ISR (%)	CTR	CTR (%)
Krediidasutused	5753	42%	5449	52%	33	24%	271	59%	0	0%
Virtuaalvääringu teenuse pakkujad	2910	21%	2774	27%	44	32%	92	20%	0	0%
Finantseerimisasutused	2608	19%	1512	14%	51	37%	12	3%	1033	39%
Hasartmängukorraldajad	1593	12%	227	2%		0%			1366	51%
Professionaalid	354	3%	201	2%	7	5%	15	3%	131	5%
Muud eraõiguslikud ettevõtjad	178	1%	56	1%			3	1%	119	4%
Riigiasutused	81	1%	57	1%	2	1%	13	3%	9	0%
Ei ole kohustatud subjekt	160	1%	139	1%	1		13	3%	7	0%
Teise riigi asutused ja isikud	65	0%	27	0%			37	8%	1	
KOKKU	13 702	100%	10 442	100%	138	100%	456	100%	2666	100%

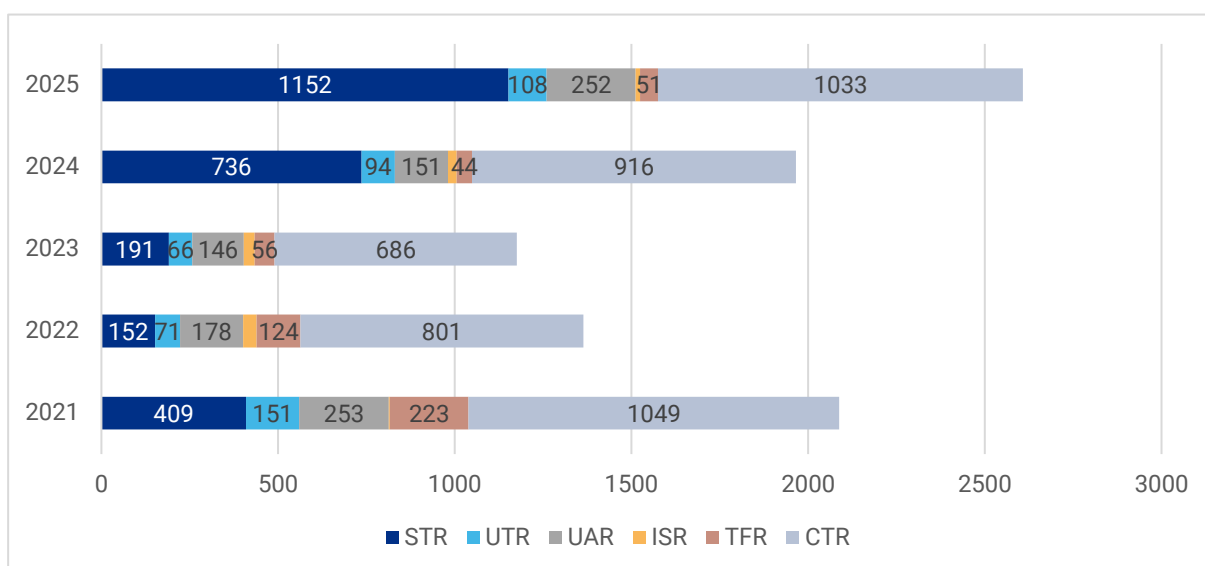
Selgitus: RP – rahapesuteade (STR, UTR ja UAR); TFR – terrorismi rahastamise teade; ISR – rahvusvahelise sanktsiooni teade; CTR – lävendipõhine sularahateade.

19. 32 000 euro sularahalävendit ületavaid teateid (CTR) esitasid finantseerimisasutused teiste teatajagruppidega võrreldes endiselt oluliselt sagedamini (joonis 1).

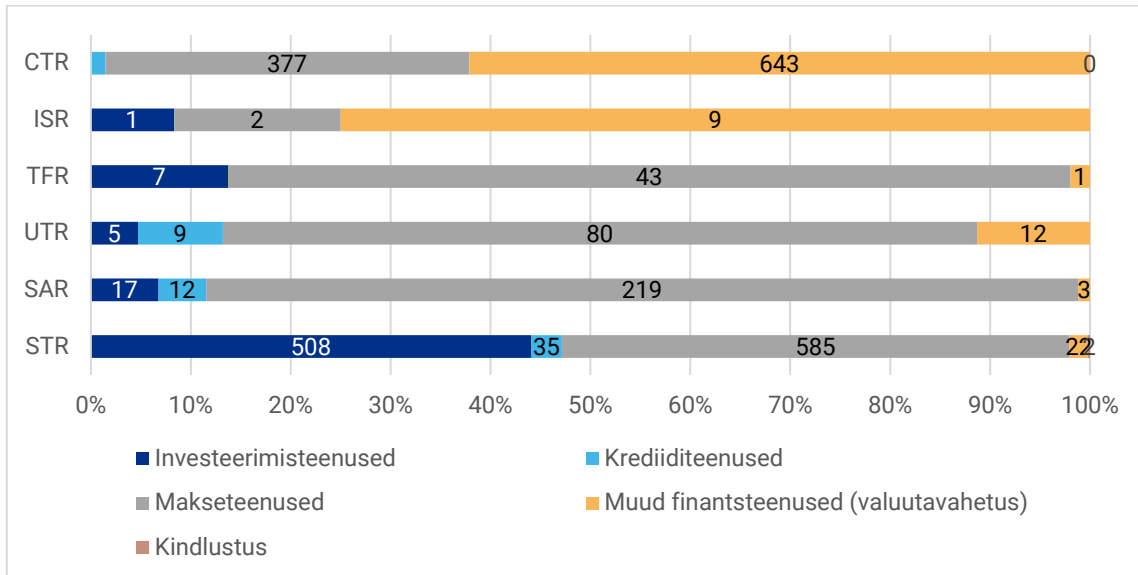
Joonis 1. Finantseerimisasutustelt, krediitiasutustelt ja ülejäänud teatajatelt RAB-ile 2025. aastal saadetud teadete jagunemine teate liigi alusel

20. Finantseerimisasutuste saadetud kahtlase tehingu teadete arv on varasemate aastatega võrreldes siiski jätkanud kiiret kasvamist (**1152 STR** vs 2024: 736, 2023: 191) (joonis 2), samuti saatsid finantseerimisasutused varasemast enam ka muid rahapesukahtlusega seotud teateid – nii ebahariliku tegevuse teateid (**252 UAR** vs 2024: 151, 2023: 146) kui ka ebahariliku tehingu teateid (**108 UTR** vs 2024: 94, 2023: 66).

Joonis 2. Finantseerimisasutuste saadetud teated liikide lõikes aastatel 2021–2025

21. Nii teadete arvu kui teadetega seotud summade poolest veavad kasvu makseteenuste ja investeerimisteenuste valdkonna üksikud teatajad. Lävendipõhiste teadete esitamise alal on makseteenuse osutajate seas aastaga toimunud langus, valuutavahetuses aga jätkuv märgatav tõus nii teadete arvus kui ka teadetega seotud summades.

Joonis 3. Finantseerimisasutuste 2025. aasta teadete arv teateliikide ja teenusevaldkondade lõikes

22. Võrreldes 2024. aastaga, pöördus terrorismi rahastamise kahtlusele viitavate teadete arv väikesele tõusule (**51 TFR** vs 2024: 44). Ehkki kümnendi algusaastatel saatsid finantseerimisasutused RAB-ile rohkem TFR-tüüpi teateid (joonis 2), on nende teadete sisukus ja sellega ka kasutusväärtus RAB-i jaoks aastate jooksul kasvanud. Finantseerimisasutuste **ISR**-tüüpi teadete arv seevastu on jätkanud langustrendi (**12 ISR** vs 2024: 24, 2023: 31, 2022: 38), mis on iseloomulik ka teiste sektorite teatamisele.
23. Kõigi finantseerimisasutuste esitatud teadetega seotud kogusumma kasvas aastaga enamgi kui teadete arv (36%). Kahtluspõhiste teadetega seotud kogusumma moodustas sellest siiski vaid 31%, mis näitab, et **rahalise mahu mõttes domineerib finantseerimisasutuste teadete seas siiski veel lävendipõhine teatamine**.
24. **Sularahatehingutele viitavate indikaatoritega teadete osatähtsus finantseerimisasutuste teadete seas langes aastaga 57%-lt 51%-le**, kusjuures **kahtluspõhiselt teatati 30% sularahatehingutest** (2024: 20%). Sularahaindikaatoriga teadetega seotud summa moodustas ligi kolmveerand kõigi teadetega seotud summast (2024. aastal oli see koguni neli viiendikku), kuid **kahtluspõhiste sularahaseosega teadete summaline osatähtsus seal oli endiselt väga väike**.
25. 2025. aastal esitas RAB-ile teateid **28** finantsvaldkonna ettevõtjat, kelle seast kaks olid välismaised teenusepakkujad. Arvestades, et Eesti finantsturul tegutseb rohkem kui 400 Eesti tegevusloaga finantseerimisasutust (tabel 1), **teatas 2025. aastal endiselt vähem kui kümnendik finantsettevõtetest** (võrdluseks: 2024. aastal, mil tegevusloaga turuosalistite arv oli samas suurusjärgus kui 2025. aastal, esitas teateid 39 turuosalist). Üksikud ettevõtted esitasid ka 2025. aastal teateid mitme osutatava finantsteenuse kohta (laenuteenused ja maksevahendus; rahasiire ja valuutavahetus).
26. **Positiivse suundumusena saab esile tõsta regulaarsete teatajate arvu kasvu**: pooled finantseerimisasutustest teatajad esitasid aasta jooksul 10 teadet või rohkem, aasta varem oli selliseid u kolmandik. **Regulaarseid teatajaid lisandus kõigis teenusevaldkondades** (v.a kindlustus, kus rahapesuriski tase on madal). Üksikud regulaarsed teatajad keskenduvad endiselt lävendipõhiste teadete esitamisele, 19 teataja seast 14 esitas aga 10 või enam kahtluspõhist teadet.

27. Võttes arvesse ka lävendipõhiseid teateid (CTR), jõudis 2025. aastal kõigi RAB-ile teateid saatnud turuosaliste esikümnesse kolm finantseerimisasutust (tabel 4), neljas finantseerimisasutus oli ligi 300 teatega 13. kohal.

Tabel 4. 2025. a RAB-ile saadetud teadete esikümne jagunemine teate esitajate põhitegevusala alusel

Teataja põhitegevusala alusel	Teateid
1. Krediidiasutus 1	1 801
2. Krediidiasutus 2	1509
3. Krediidiasutus 3	1143
4. Hasartmängukorraldaja 1	1201
5. Krediidiasutus 4	881
6. Virtuaalvääringu teenuse pakkuja 1	847
7. Finantseerimisasutus 1 (rahasiire/valuutavahetus)	778
8. Finantseerimisasutus 2 (makseteenused)	463
9. Virtuaalvääringu teenuse pakkuja 2	442
10. Finantseerimisasutus 3 (investeeringisühing)	441

28. **Neli suurimat teatajat esitasid 76% finantseerimisasutuste teadetest** (2024: 78%). Kaks neljast suurimast teatajast tegutsevad nii maksevahenduse/rahasiirde kui ka valuutavahetuse alal ja esitavad sageli lävendipõhiseid sularahateateid. Kaks kiire kasvu ja rahvusvahelise klientuuriga finantseerimisasutust teatavad kahtluspõhiselt.

29. **Mitmed suure käibe ja olulise turuosaga teenusepakkujad esitasid jätkuvalt vaid üksikuid teateid või ei teatanudki.** Mitteteatamine iseloomustab paljusid krediidisektori olulisi teenusepakkujaid nii tarbijakrediidi, liisingute kui ka äri-laenude vallas, samuti torkab 2025. a andmete põhjal silma makseasutuste harv teatamine.

Tabel 5. Finantseerimisasutuste teatajad ja teated teenusevaldkondade lõikes teatega seotud tegevusala alusel: 2024 vs 2025

Teenusevaldkond	Turuosaliste arv* 2025	Teatajad 2024	Teatajate % 2024	Teated 2024	Teatajad 2025	Teatajate % 2025	Teated 2025	KahPT** %
Makseteenused	69	15	21%	1097	11	16%	1306	71%
Valuutavahetus	21	5	25%	518	6	28%	690	7%
Investeeringisteenus	93	7	7%	305	6	7%	538	100%
Krediiditeenus	193	12	8%	40	7	4%	71	79%
Elukindlustus	5	1	20%	3	1	20%	2	100%
Muud finantseerimisasutused	69	1	0%	2	0	0%	0	
Finantseerimisasutused kokku	401	39	10%	1965	28	7%	2607	60%

* Unikaalsete ettevõtjate arv teenusevaldkondade põhiselt loendatuna; real „Finantseerimisasutused kokku“ on loendatud kõik unikaalsed finantseerimisasutused (mõned neist pakuvad teenuseid mitmes finantsvaldkonnas, mille tõttu turuosaliste arve ei saa summeerida).

** KahPT – kahtluspõhised teated (STR, UAR, UTR, TFR, ISR).

Makseteenused

30. **Makseteenuste alal (makse- ja e-raha asutused, rahvusvahelised rahasiirdeettevõtted ja nende makseagendid) vähenes teatajate arv** aastaga 15-lt **11-ni** (tabel 5).

31. Makseteenuste teated moodustasid arvuliselt 50%, kuid teadetes kajastatud summade poolest vaid pisut üle veerandi (28%) finantseerimisasutuste sektori teadetest. Kahtluspõhiseid teateid (**585 STR, 219 UAR, 80 UTR, 43 TFR ja 2 ISR**) esitati varasemast

rohkem; CTR-teadete arv ja osakaal langes aastaga märgatavalt (**377 CTR, 29% teadetest**; 2024: 442), kuid nendega seotud summad moodustasid rohkem kui poole selle teenusevaldkonna teadete kogumahust.

32. Makseteenuste alamsektori teadetes on ülekaalus **rahasiirdeteenus**: 757 teadet kogusummas 7,5 mln eurot (2024: 678 ja 8,1 mln eurot). Teateid esitasid kolm rahasiirdeettevõtet (sh kaks välismaist) ja kolm nende makseagenti.
33. Rahasiirde-teemalised teated puudutavad kõige sagedamini **tehingute tegemisest keeldumist** seoses **ebaselge vara päritolu** või **pettusekahtlusega**. Mitmes selle alamsektori teates on viiteid ka võimalikule **inimkaubandusele**.
34. **Digitaalsete makseteenuste (maksevahenduse)** valdkonnas tegi teateid kokku 6 turuosalist – 3 makseasutust, 1 makseagent ja 2 e-raha asutust. Maksevahendust puudutavate teadete arv moodustas 42% antud alamsektori teadetest, kuid teadetega seotud summade poolest olid need märksa väiksema osakaaluga.
35. Maksevahenduse-teemalistes teadetes on läbivaks teemaks **kliendisuhete lõpetamine** tulenevalt hoolsusmeetmete rakendamise käigus selgusetuks jäänud vara päritolust, seda eriti seoses klientide **krüpto- ja kaarditehingutega**. Viiteid konkreetsetele eelkuritegudele esineb maksevahendajate teadetes harva, kõige rohkem teatatakse võimalikest eelkuritegudest **pettuse või maksukuritegude** kahtluse tõttu, üksikutel juhtudel ka seoses võimaliku **narkokuritegevusega**.

Valuutavahetus

36. **Valuutavahetusteenus** osutajatest teatas enam kui veerand turuosalistest, aastaga kasvas teatajate arv ühe võrra 6-ni (tabel 5). Valuutavahetuse teadete arv (**690**) tõusis aastaga 33%, kuid 93% esitatud teadetest ja koguni 98% teadetega seotud kogusummast pärines lävendipõhistest teadetest.
37. Valuutavahetuse kahtluspõhistes teadetes anti enamasti teada **tehingust keeldumisest** seoses võimatusega selgitada välja vara päritolu. Suhteliselt sageli teatati **sanktsiooni- või pettusekahtluse** tõttu, samuti esines teadetes korduvalt **kinnisvaratehingute** motiiv.

Investeermisteenused

38. **Investeermisteenuste alal** esitas RAB-ile teateid **7% turuosalistest** (tabel 5). Nagu juba eelmises tagasisidearuandes mainitud, on olulisteks regulaarseteks teatajateks tõusnud **investeermisühingud**. Kolmelt investeermisühingult sai RAB aastaga viiendiku kõigist finantseerimisasutuste teadetest – kokku **538 teadet: 508 STR** (2024: 275), **17 UAR** (2024: 19), **5 UTR** (2024: 1), **1 ISR** (2024: sama), **7 TFR** (2024: 1), aasta varasemaga võrreldes on investeermisühingute teadete koguarv **kasvanud 96%**. Teadete üldarvu hüppelise tõusu põhjusteks on peamiselt üks teenusepakkuja, kes esitas 82% kõigist investeermise alamsektori teadetest (2024: 87%).
39. **Fondivalitsejate** alamsektoris esitasid 3 turuosalist 2025. aasta jooksul kokku **4 UAR** teadet, muud liiki teateid ei esinenud. Võrreldes aasta varasemaga toimus väike edasimineki nii teatajate kui teadete arvu osas. **Arvestades fondivalitsejate arvukust Eestis** (koos tegevusloata teenusepakkujatega üle 100) ning **NRA tulemust (rahapesu-alase haavatavuse ja jääkriski tase keskmisest kõrgem), on sektori valdav mitteteatamine murettekitav**. NRA-s anti fondivalitsejatele finantssektori teenustest kõrgeim rahapesu-alase haavatavuse hinnang „keskmisest kõrgem“. Olgugi et järelevalveasutused on juba asunud suunama rohkem tähelepanu fondivalitsejatele, ei kajastu see veel antud alamsektori teatamises.
40. **Investeermispõhise ühisrahastusteenus** pakkujatel ei saanud RAB 2025. aastal ühtegi teadet. RAB-i teave näitab, et selle valdkonna FI tegevusloaga teenusepakkujad arveldavad suures mahus piiriülelset nii Eesti kui välismaiste äriühingute ja mitteresidentidest füüsiliste isikutega, olgugi et piiriülene käive on 2024. aastaga võrreldes mõnevõrra langenud.

41. Investeeringituruosaliste teadetes leiab kõige sagedamini mainimist **krüptotehingute või kaarditehingutega** seotud rahapesukahtlus. Nagu kogu finantseerimisasutuste sektorile iseloomulik, teatatakse tihti **kliendisuhte lõpetamisest** tulenevalt pettusekahtlusest või siis seoses transiitülekannetega, kus kliendi vara päritolu on hoolsusmeetmete kohaldamise käigus jäänud selgusetuks. Väga sageli puudutavad investeeringituruosaliste teated mitteresidente, sest teatajate klientuur on rahvusvaheline.

Krediiditeenused

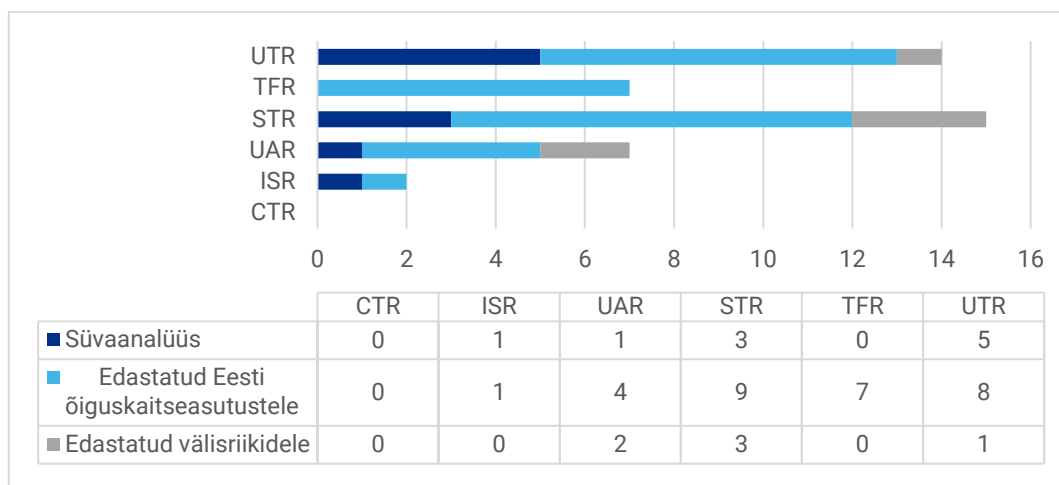
42. **Krediiditeenuste valdkonnas** langes teatajate arv aastaga märkimisväärselt – 12-lt 7-le (tabel 5). Teatasid üksnes laenu-, mitte aga liisinguteenuse osutajad. Arvestades krediidituruosaliste arvukust Eestis (krediidituruosaliste arv on kasvutrendis) ning sektori riskitaset („keskmine“), on selle sektori teatamisaktiivsus tõsiselt problemaatiline. Ainult ühte turuosalist saab pidada regulaarseks teatajaks, kusjuures see teataja esitas rohkem kui pooled sektori kahtluspõhistest teadetest.
43. Kokku saatsid krediiditeenuste turuosalisel RAB-ile 71 teadet, neist **35 STR, 12 UAR, 9 UTR ja 15 CTR**, st kahtluspõhiselt esitati 4/5 teadetest. Krediidisektori teenusepakkujate teated puudutasid kõige sagedamini **kliendisuhtest keeldumist** – seda nii tarbijatele pakutavate väikelaenude kui ka juriidiliste isikute ärialaenude valdkonnas. Kliendisuhtest on keeldutud peamiselt **variisikukahtluse**, võimaliku **identiteedivarguse** ja **pettusekahtluse** tõttu, RAB on teateid analüüsid näinud ka viiteid võimalikele **maksusüütegudele**.

Kindlustusteenused

44. **Kindlustussektorist** esitas 2025. aastal üks elukindlustusteenuse pakkuja **2 STR**-teadet. Sektori vähene teatamine on vastavuses NRA hinnanguga, et rahapesu riskitase on seal madal.

Teadete kasutatavus ja teatamise kvaliteet

45. **Aastaga on finantseerimisasutuste teadete kasutusväärtus RAB-i jaoks pisut kasvanud. Kokku kasutas RAB moel või teisel 130 finantseerimisasutuste teadet, s.o. 5% kõigist sektori teadetest.**
46. RAB sai finantseerimisasutustelt 2025. aasta jooksul **24 kiiret teadet**. Kõige rohkem saatsid neid investeerimisturuosalised, kuid kiireid teateid esines kõigis tagasisidearuandes eristatud teenusevaldkondades, sh kindlustus. Üks kiire teade saabus terrorismi rahastamise kahtluse kohta (investeerimisühingult), üksikud teated pettusekahtluse tõttu (STR 2.7), ülejäänute puhul olid kahtluse lähtekohaks rahapesu ohumärgid.
47. **RAB piiras finantseerimisasutuste teadete põhjal kahtlusega seotud vara kahel korral.** Ühel juhtumil oli tegu investeerimisühingu kiireloomulise STR-teatega, mis puudutas enam kui 50 000 euro väärtuses võimalikku kriminaaltulu suurest Ukraina **korruptsiooniskeemist**. Samuti seadis RAB käsutuspääsuga varale, mille kohta tuli UAR-teade fondivalitsejalt. RAB leidis teates kajastatud ebatavaliste tingimustega äripinna üürilepingul seose võimaliku **e-kaubanduse petuskeemiga**, kus oli kahtlus, et kohalikul krediidasutusel petetakse näilike tehingute abil välja kredidivahendeid, sest tellitud kaup kohale ei jõua.
48. **Süvaanalüüsi juhtumites käsitles RAB endiselt suhteliselt vähe finantseerimisasutuste teateid** (kokku 17 teadet; 2024: 26), kuid **varasemast märgavalt enam edastati finantseerimisasutustelt pärinevat infot nii kohalikele kui välismaistele pädevatele asutustele.**
49. **83** juhtumil edastas RAB finantseerimisasutuste teadete põhjal teavet riigisisestele õiguskaitseasutustele (2024: 6) ning 51 teate sisu saatis piiriülese edastusena (XBD) välisriikide rahapesu andmebüroodele (võrdluseks: aasta varem oli selliseid 29). Kokkuvõttes on kõige enam rakendust leidnud rahapesukahtlusega seotud teated, mida on jõudnud nii RAB-i süvaanalüüsi kui ka riigisisestesse ja piiriülestesse teabeedastustesse. Suure osa finantseerimisasutuste saadetud TFR-teadete sisust on RAB riigisisestelt jaganud terrorismi tõkestamiseks pädeva asutusega (joonis 4).

Joonis 4. Finantseerimisasutuste 2025. aastal saadetud teadete kasutatavus teateliikide lõikes

50. Kõige rohkem edastati turuosalistelt saadud TFR-teadete infot, millest suurem osa pärines piiriülestelt rahasiirde teenusepakkujatelt. Rahapesukahtlusega seotud ning lävendipõhistest teadete põhjal on RAB riigisisestelt kõige enam jaganud sularahateenuste osutajatelt (rahasiire ja valuutavahetus) saadud infot. Seevastu teiste riikide rahapesu andmebüroodele on RAB kõige rohkem edastanud rahvusvahelisele klientuurile orienteeritud investeerimisühingute ja makseasutuste teadete infot.

51. Jättes kõrvale krediidasutuste teated, siis kõigi teiste teatajagruppide võrdluses on RAB saanud finantseerimisasutuste teateid viimastel aastatel üha laiemalt kasutada: kui 2022. aastal oli **finantseerimisasutuste kasutust leidnud teadete osatähtsus kogu pankadevälise finantssektori, mittefinantssektori ja muude teatajagruppide teadete seas** 7%, 2023. aastal 22% ja 2024. aastal 24%, siis **2025. aastaga tõusis see 29%-ni**.
52. Lisaks operatiivtasandi analüüsile kasutas RAB ka 2025. aasta finantseerimisasutuste teateid taktikalise ja strateegilise analüüsi tarbeks – trendide ja tüpoloogiate tuvastamiseks ning temaatilisteks ja sektoripõhisteks riskianalüüsideks.

Teadete vormiline kvaliteet

53. **Teadete vormivead** on kõigi turuosaliste teatamisele iseloomulik probleem. On väga tavaline, et teataja jätab täitmata tehinguväljad või dokumentide metaandmed või ei lisa füüsilisi isikuid osapooltena juriidiliste isikute juurde. RAB-i jaoks on nende andmeväljade täitmine väga oluline, et teadet oleks võimalik analüüsis kasutada.
54. Finantseerimisasutustest turuosaliste **teadete vormiline ja sisuline kvaliteet on väga varieeruv, seda ka teenusevaldkondade siseselt**.
55. **Investeeringuühingute** teated on finantseerimisasutuste keskmisega võrreldes parema vormilise kvaliteediga, seevastu aga on RAB suhteliselt tihti täheldanud teadetes sisulisi puudusi nagu puudulik tehingukirjeldus, arusaamatu sisu või lisamata dokumendid. Mitmel juhul oli tegemist **hilinenud teatamisega** (nt teavitati tehingutest, mis toimusid peaaegu aasta tagasi, konto oli teenusepakkuja sulgenud juba 9 kuud enne teate esitamist).
56. **Makseteenuse osutajate** teadete puhul on osapoolte ja tehingute metaandmed sageli puudulikud, vigased või esitamata, suhteliselt tihti jätavad teatajad ka vajalikud andmete sidumised tegemata.
57. **Laenuuruosaliste** teadetele on iseloomulikud sisuvead nagu vajalike dokumentide lisamata jätmine ning puudulik/arusaamatu sisukirjeldus.

CTR-tüüpi teated

58. Aastaga on nii finantseerimisasutuste esitatud lävendipõhiste teadete arv kui ka nendes kajastatud kogusumma jätkanud jõudsalt kasvamist – seda peamiselt valuutavahetusteenuse, kuid veidi ka krediiditeenuste puhul. Makseteenuse osutajate seas on lävendipõhiste teadete maht seevastu vähenenud ning ülejäänud finantseerimisasutused lävendipõhiselt ei teata.
59. Lävendipõhised sularahateated moodustasid sektori teadetest 40% ning teadetes kirjeldatud tehingute rahalisest mahust koguni 69%. Ehkki lävendipõhiste teadete osakaal teadete seas on ajas vähenenud, on nende tähtsus finantseerimisasutuste teatamises oluliselt suurem kui teiste sektorite turuosalistel, olles selle poolest võrreldav üksnes hasartmängukorraldajatega.
60. Lävendipõhiste sularahateadete seotud probleeme käsitles RAB põhjalikult eelmise aasta tagasisidearuandes sektorile. Kuna endiselt näeb RAB probleeme ka CTR-teadete vormilise kvaliteediga, kordame üle **suunised CTR-teadete metaandmeväljade korrektseks täitmiseks**.

- 1) **Teate osapooltena** tuleb märkida kõik tehingutega seotud ja tehingus osalevad isikud ning isikud, kelle kohta lisatakse teatele dokumente. Juriidilise isikuga seotud füüsilised isikute andmed tuleb seostada juriidiliste isikutega vastavalt rollile (juhatuse liige, tegelik kasusaaja jne). Kui tehingu üheks osapooleks on teataja ise, siis peab olema infoplokis „Osapooled“ sisestatud ka teataja. Kliendiks oleva juriidilise isiku esindaja märgitakse infoplokis „Osapooled“, mitte tehinguandmete plokis.
- 2) **Teadetega seotud tehingute andmed** (infoplokk „Tehingud“): sularahatehingu osapoolteks peavad olema märgitud tehingu tegelikud (juriidilised) osapooled. Kui tehing on teostatud juriidilise isiku nimel, siis tehingu osapoolteks peavad olema

märgitud teenusepakkuja ja tehingu teise osapoolena juriidiline isik. Piiriüleste tehingute korral peab alati olema märgitud raha lähte- ja sihtriik.

- 3) **Valuutavahetustehingute** puhul on vaja infoplokki „Tehingud“ sisestada tehingu summa selles valuutas, milles on toimunud sularahatehing⁵, ning kajastada korrektselt selle tehingu suund. Juhul kui klient on palunud kanda valuutavahetusest saadud summa enda märgitud kontole, peab teataja sisestama ka vastava tehingu andmed valuutas, milles raha kontole kanti.

STR-, UAR- ja UTR-tüüpi teated

61. **Keskmiselt on finantseerimisasutuste kahtluspõhised teated väheesisukad:** teate sisukirjeldus jääb sageli ebamääraseks või laialivalguvaks, kohati isegi arusaamatuks. Tihti ei kajastu teates turuosalise rakendatud hoolsusmeetmed. On tavaline, et finantseerimisasutuste teatajad ei formuleeri oma rahapesukahtlust ega esita hüpoteesi raha võimaliku kuritegeliku päritolu kohta. **See viitab sektori üldisele madalale riskiteadlikkusele.** Samal ajal on NRA hinnangu kohaselt suure osa alamsektorite rahapesu ohutase vähemalt keskmine ja finantseerimisasutuste kliendid figureerivad üha sagedamini RAB-i analüüsitava teabes ehk sektori kohta laekub informatsiooni teistelt teatajatelt.
62. Teadete vähene sisukus ja analüütiline tase kajastub muu hulgas selles, et **finantseerimisasutuste kõige sagedasem ajend RAB-ile teatamisel on kliendisuhete lõpetamine, sest tehingus kasutatud vara päritolu jäi ebaselgeks.** Valuutavahetusega seotud teated on tihti ajendatud sellest, et **klient loobus juhuti tehingu tegemisest, kuna ei soovinud, et tema suhtes kohaldataks hoolsusmeetmeid.**
63. RAB-i ootus kõigile finantseerimisasutustele on, et teate esitamise tinginud kahtlus peaks olema konkreetselt välja toodud. Kõigi turuosaliste teatamisele on iseloomulik, et sageli **piirdub teataja üksnes võimaliku eelkuriteo analüüsiga,** mille kahtluse tõttu teade esitatakse, kuid **analüüsimate jääb, kas esineb ka rahapesukahtlus ja millised ohumärgid või tegevusmuster (tüpologia) sellele viitavad.** RAB ootab esitatavatelt teadetelt ka selget struktureeritust.

RAB soovib lähtuda tehingu kirjelduses struktureeritud narratiivist, kasutades selleks järgmist raamistikku: **mis, kes, millal, kus, miks, kuidas.**

Hästi vormistatud ja esitatud teatele on omane:

- teate sisus on selgelt ja struktureeritult välja toodud kahtlus ning kahtlust äratavad asjaolud kliendi ja tema majandustegevuse osas;
- teataja on põhjalikult analüüsinud kliendi tegevust ja kohaldanud hoolsusmeetmeid;
- teataja toob teates välja, kas kahtlus suudeti kõrvaldada ning kas kliendisuhet jätkati või mitte;
- teatele on lisatud kõik asjakohased dokumendid.

Teateid esitades palume järgida RABi poolt välja antud juhiseid. Juhendid esitatava teate täitmiseks ja kahtlaste tehingute tunnuste kohta leiab RABi [kodulehelt](#). Teate esitamisel abistab **videojuhend:** <https://vimeo.com/1047765460>

64. RAB-i järelevalveüksus on RAB-i järelevalve all olevate väikefondivalitsete ja laenuandjate puhul viimastel aastatel järjepideva probleemina välja toonud **ettevõtte-siseste riskihinnangute ja protseduurireeglite formalistlikkuse ning dokumentide puuduliku**

⁵ Kui klient tõi valuutavahetuspunkti välisvaluuta sularahas ning vahetas selle eurodeks, mille sai samuti sularahas, peab olema sisestatud ainult välisvaluutas teostatud tehing, eurodes tehingut ei sisestata. Kui klient tõi valuutavahetuspunkti sularaha eurodes ning vahetas selle välisvaluutaks, mille sai samuti sularahas, peab olema sisestatud ainult välisvaluutas teostatud tehing.

ajakohastamise. Seadusest tulenevad kohustuslikud dokumendid on turuosalistel tihti aastaid uuendatama, kuigi riskikeskkond on aja jooksul ettevõtte jaoks oluliselt muutunud. Finantseerimisasutused peavad kehtestama ettevõtte ja valdkonna spetsiifilised riskihinnangud ja protseduurireeglid, mis maandavad konkreetseid riske, kuid finantsjärelvalve alt välja jäävate finantseerimisasutuste riskihinnangud ja protseduurireeglid on sageli liiga üldised ja pealiskaudsed selleks, et ettevõtte töötajad oskaks ettevõtte-spetsiifilisi riskikohti ette näha ning kahtlasi tegevusi ära tunda. See tingib omakorda selle, et nendelt turuosalistelt tuleb RAB-ile väga vähe teateid.

ISR-tüüpi teated

65. **Rahvusvahelise finantssanktsiooni** teateid (ISR) saabub finantseerimisasutustelt suhteliselt vähe, sektori turuosalistest esitavad neid peamiselt valuutavahetuse teenuspakkujad.
66. Vormilise kvaliteedi poolelt on tüüpprobleemiks teate metaväljade täitmata jätmine, sh puuduv info sanktsioonirežiimi ja meetme rakendamise kuupäeva kohta.
67. Kordame ka üle, et RAB ootab kõigilt turuosalistelt sügavamat analüüsi kontrolli kriteeriumi tuvastamise osas: turuosalistes peavad analüüsima, kas sanktsiooni subjekt kontrollib ettevõtet või muud osapoolt, mis eeldaks ka selle ettevõtte või osapoole suhtes sanktsioonide kohaldamist.

TFR-tüüpi teated

68. **Terrorismi rahastamise kahtlusega** seotud teateid esitasid finantseerimisasutused rohkem kui ükski teine sektor. Selle põhjuseks on **piiriüleste teenusepakkujate suurem teatamisaktiivsus**: ka 2025. aastal esitasid finantseerimisasutuste seast TF-teateid peaausjalikult välismaised rahasiirdeteenuse pakkujad (n-ö kvaasituruosalistes). Siiski täheldas RAB TFR-tüüpi teadete puhul positiivse suundumusena teatajate ringi laienemist. Võrreldes varasemate aastatega, **kasvas finantseerimisasutustelt saadud kvaliteetsete ja põhjalike TFR-tüüpi teadete osatähtsus**.

*Rahapesu Andmepüroo koostöös Kaitsepolitsei ametiga avaldab ja uuendab perioodiliselt **kõrgema terrorismi rahastamise riskiga riikide nimekirja (nn riskiriigid)**, mis on mõeldud kasutamiseks kitsalt terrorismi rahastamise tõkestamise kontekstis. Nimekiri on leitav RAB-i veebilehelt: <https://fiu.ee/oigusaktid-ja-juhendid/juhendid>.*

*Turuosalise jaoks on oluline teada, et riskiriigi seose korral peab teate esitamiseks lisanduma ka terrorismi rahastamise riskiindikaator ja **terrorismi rahastamisele viitav ebaharilikkuse moment**. Terrorismi rahastamise kahtluse korral ei oma riskiriigi seos aga rolli, erinevalt terrorismi rahastamise riskist.*

69. Kohati esitasid sektori turuosalistes ka 2025. aastal TF-teateid, mille aluseks oli üksnes riskiriigi seos. Näiteks esitati teateid indikaatoriga nr 33 („muu“) ning märgiti sinna alla kirjeldus, mis aga terrorismi rahastamise ohumärkidele ei vastanud. Teate esitamisel tuleb lähtuda kahtlaste tehingute tunnuste juhendis välja toodud terrorismi rahastamise ohumärkidest ehk riski- ja kahtlusindikaatoritest.
70. Kuna finantseerimisasutuste TF-teadete tehingukirjelduse lahter on kohati napsõnaline, kordab RAB üle soovitus kasutada tehingu kirjeldamisel struktureeritud raamistikku (vt punkti 63 juures oleva infokasti suuniseid). RAB-i ootus on saada TFR-tüüpi teateid, kus tehingute kirjeldus on selgelt struktureeritud, teatele on lisatud avaandmete põhjal asjakohast infot ning välja on toodud potentsiaalseid seoseid organisatsioonide või konfliktipiirkondadega. Tehingu kirjeldusest peaks tulema välja konkreetne risk või kahtlus, millele teate esitamise viidatakse. Kui tegu on kahtluspõhise teatega, tuleb tuua välja **terrorismi rahastamisele viitav ebaharilikkuse aspekt**⁶.

⁶ RAB-i täiendavad selgitused on leitavad siit: <https://fiu.ee/oigusaktid-ja-juhendid/juhendid#juhend-kahtlaste-teh>

Lugemissoovitused

Alljärgnevalt on viidatud mõnede kasulikele materjalidele, mis käsitlevad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud teemasid.

- **Riiklik rahapesu ja terrorismi rahastamise riskihinnang 2025.** Rahandusministeerium, 2025, <https://fin.ee/finantspoliitika-valissuhted/rahapesu-ja-terrorismi-rahastamise-tokestamine/riskihinnangud#eesti-rahapesu-terr>
- **Riskide tuvastamine, hindamine ja maandamine.** Rahapesu Andmebüroo, 2026, <https://fiu.ee/uudised/rahapesu-andmebuuroo-avaldas-videoloengud>
- **Opinion of the European Banking Authority on money laundering and terrorist financing risks affecting the EU's financial sector.** European Banking Authority (EBA), 2025, <https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/2025-07/13ae2f94-dc04-4a50-9f24-af2808e78944/Opinion%20and%20Report%20on%20ML%20TF%20risks.pdf>
- **Comprehensive Update on Terrorist Financing Risks.** Financial Action Task Force (FATF), 2025, <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/publications/Comprehensive-Update-on-Terrorist-Financing-Risks-2025.pdf.coredownload.inline.pdf>